

розселення. Завершення ж життєвого циклу функціональної спеціалізації стане критичним моментом з точки зору визначення подальших перспектив міського розвитку.

Будь-які зміни соціальної системи, навіть її скорочення, не говорячи вже про функціонування, якщо вони адекватні змінам навколишнього середовища і забезпечують виживання системи в цьому середовищі, повинні розглядатися як її розвиток, або прогрес. І навпаки, неадекватні зовнішньому середовищу кількісні або якісні зміни соціальних систем не можуть розглядатися як розвиток, вони неминуче ведуть до дезорганізації та загибелі системи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Российские и мировые тенденции и тренды в сфере развития городов, агломераций и регионов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.glava.perm.ru/upload/pages/1005/Rossijskije_i_mirovyje_tendencii_i_trndy_v_sfere_razvitija_gor.pdf.
2. Форрестер Дж. Динамика развития города : моногр. / Дж. Форрестер. – М. : Прогресс, 1974. – 287 с.
3. Ореховский П. А. Муниципальный менеджмент [Электронный ресурс] / П. А. Ореховский. – М. : МОНФ, 1999. – Режим доступа : http://www.vanconsalt.com/book_124_chapter_4_Glava_2.
4. Тургель И. Д. Теоретико-методологические аспекты исследования жизненного цикла города [Электронный ресурс] / И. Д. Тургель // Научный вестник Уральской академии государственной службы. – 2008. – Вып. № 3 (4). – Режим доступа : <http://www.vestnik.uapa.ru/issue/2008/03/14>.
5. Бабаєв В. М. Управління міським господарством: теоретичні та прикладні аспекти : моногр. / В. М. Бабаєв. – Х. : ХарПІ НАДУ, 2004. – 188 с.
6. Begg I. Cities and competitiveness / I. Begg // Urban Studies. – 1999. – Vol. 36. – P. 795-809.
7. Hallin G. Attraction, Competition and Regional Development in Europe / G. Hallin, A. Malmberg // European Urban and Regional Studies. – 1996. – № 3 (4). – P. 323-337.

Садовніков О. К., канд. філос. наук, доц.,
Кочура Л. О., студентка
будівельного факультету

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, Україна*

МОБІЛЬНІСТЬ ЯК РЕАЛІЯ МАЙБУТНЬОГО ІСНУВАННЯ МІСТА

Розвиток глобальних процесів, що простежується в сучасній цивілізації, торкнувся не тільки загальних систем існування людства, як то економіка, фінанси, політика, культура, а й простежується майже на усіх рівнях існування та організації суспільства, яке є урбаністичним або ж тісно пов'язано з розвитком міст. На сучасному етапі місто створює найбільш сприятливі умови задля людського існування та комфортного життя. Звісно

ж, якщо людина займає певне місце в урбаністичному світі – роботу, житло, положення, можливість та здатність реалізовувати власні матеріальні та духовні потреби, має реальні перспективи для розвитку та можливості для їх втілення, безпеку існування.

Місто не носить сталий характер, а весь час змінюється в залежності від суспільства та його потреб, у свою ж чергу і людина змінюється відповідно розвитку міста. Сучасне місто – це не просто виробничий, транспортний, політичний, культурний, релігійний чи туристичний центр, а сукупність цих іпостасей. Сучасне місто вже не розвивається за законами, що характерні для окремих галузей міського піднесення, а має здійснювати комплексні підходи, тільки таким чином місто здатне надати бажане для сучасної людини. На сучасному етапі розвитку української системи міст більшу частину поселень, що знаходяться в стані занепаду, складають «мономіста», що виникли в період індустріалізації країни, господарська спеціалізація яких пов'язана з промисловим і оборонним виробництвом.

Традиційне місто не завжди вже може задовольнити всі потреби та реагувати на всі запити містян, якщо розвиток міста відбувається не гармонійно, а односторонньо. Тому відбувається розподіл міст на перспективні та неперспективні, а у деяких випадках до вмирання міста або до існування «міст примар», міст без мешканців.

Сучасність вимагає досягнення злагоди між життям міста та потребами його мешканців. Сучасність підганяє місто під свої необхідні стандарти, що достатньо часто призводить до необхідності реформування міста. Місто потребує мобільного, стрімкого реагування на зміни, що відбуваються, але ж здійснення змін залежить від діяльності людей та від того, наскільки самі люди готові до необхідних змін, наскільки вони спроможні здійснювати зміни.

Нові проблеми, що постали перед містом, потребують і нових рішень, а це призводить до появи нових засобів керування містом, зміною карти професій, структур зайнятості населення, нових навичок та стилів життя. Досягнення ж результатів вже не може переноситися в часі, необхідний результат потрібен негайно.

Задля досягнення результату працівник нової формації повинне як можна краще і досконало володіти потрібними знаннями та вміннями, виявляти ініціативу та ентузіазм, прагнути до досягнення результату, бути здатним до виконання неординарних завдань, що пов'язані з новаціями, мати стресостійкість, рухаючись в стрімкому часі перетворень. Взагалі, існування у сучасному урбанізованому просторі викликає необхідність до соціальної мобільності, яка розглядається як сучасна адаптація людини у створеному середовищі, що постійно змінюється. Нажаль, зараз українське суспільство ще не відповідає потрібним вимогам часу та не закладає основи для майбутніх потреб до мобільності, що вже негативно відображається – вимираючі міста, безробіття, депресивний стан у суспільстві, апатія,

еміграція, відсутність віри у можливість розв'язання існуючих проблем власними силами, втрата надії на можливість досягнення гідного існування.

Проте ще є можливість виправити існуючі положення. Є сенс звернути увагу на необхідність реформування національної системи освіти та підготовки працівників, але не копіювання якихось вже існуючих моделей, а створення власної системи, яка відповідає майбутнім потребам та враховує існуючий стан. Подібний шлях вже проходила Німеччина у часи Освіченого абсолютизму, у XX столітті Японія, створивши «феномен японського дива», далі Сінгапур, коли були реалізовані реформи Лі Куан Ю. Відродження цих та інших країн починалося з отримання знань та їх вдалого використання, з виробництва потрібних фахівців, що були здатні до випередження у розвитку наукоємної економіки, були мобільні у отриманні знань та їх використанні, мали можливість отримання або ж створення нових професій, яких потребувала економічна та наукова необхідність. Ці приклади нагадують, що для створення нового треба продукувати нове, а не реставрувати старе, надаючи йому більш привабливого вигляду. Нова парадигма існування суспільства потребує і нових засобів існування, і нового розуміння. Тому виникає нагальна потреба готувати людство до нового сучасного життя в умовах стрімкого розвитку урбаністичних центрів. А це викликає необхідність стимулювати, і перш за все молодь, до розуміння, що мобільність в житті розповсюджуються на всі сфери існування.

Слід розуміти, що зараз відбувається зміна професійної спрямованості, а це позначає, що з'являються нові та ліквідуються старі професії: вже не можливо придбати якісь вміння, навички та знання, яких вистачить на тривалий термін, тому треба вчитися не накопичувати знання, а здобувати та пристосовувати, можливо обирати не спеціальність а напрям, отримувати широкі знання, щоб мати можливість для їх концентрації у влучний момент. Для цього слід вже студентом залучатися до самостійної наукової роботи, здобувати практичні знання, розширювати круг інтересів. Можливо є сенс при вузах створювати умови задля отримання не однієї, а ще й додаткової спеціальності. Привабливим також здається досвід канадською системи навчання та працевлаштування, коли окрім диплома бакалавра або магістра є можливість отримання сертифікату про оволодіння спеціальністю, що надає можливість для праці, звісно ж на відповідному рівні, але не обмежує можливості для подальшого вдосконалення знань.

Також необхідно змінювати мотивацію до навчання. Сильною мотивацією до навчання у молоді є придбання знань та оволодіння навичками певної професії, яка може забезпечити власне існування та реалізацію особистості майже на все життя. Зараз так мотивація повинна бути змінена. Якщо у часи промислового буму, орієнтованості на промисловість місто потребувало кваліфіковані кадри, що готувалися для потреб міста та реалізації його головних функцій, то зараз місто потребує споживача більше, ніж виробника. У часи суспільства споживання місто стає по більшості центром, пристосованим для використання можливостей та

потреб людини. Тому зараз навчання стає постійним процесом без якого не можливо саме існування. Постійно виникає необхідність знаходити щось нове або для власного споживання, або для споживання іншого. Тому мотивація до навчання стає більш важливою, ніж мотивація на отримання якогось «завершеного знання». Стимулювати це можливо, розвиваючи гуманітарну складову у навчанні та житті. Підвищення оптимістичного настрою, знайомство з красою світу, розвиток активної життєвої позиції, підтримка молодого особистості в суспільних рухах, активізація різноманітних гуртків та секції, молодіжних та волонтерських рухів – все це спрямовує на звичку до активного життя, вміння до подолання труднощів, довіру до себе та власних можливостей.

Також необхідною для містян є здатність адаптації. Місто змінюється щоденно і диктує свої нові стандарти, вимоги та тенденції життя, тому саме адаптація виступає головним чинником реакції на зміни. Чим швидше людина здатна адаптуватися до змін, влитися в потік нових тенденцій, тим ефективнішим містянином він буде, і відповідно його соціальна значущість буде вищою. Необхідно розуміти, що саме швидкість реакції на зміни, небайдужість та широкий кругозір в сукупності і являють собою мобільність.

Людина стає мобільною не тільки в просторі, а й у житті, вона не може довго залишатися на місці, а потребує розвитку власних умов існування, поліпшення матеріального становища, піднесення духовної культури. У людини закріплюється звичка до змін, що є реальністю сучасності, звичка, яка вже робить зміни не чимось жахливим, а звичними та майже необхідними частками життя. Мобільність надає шанси для комфортного життя в сучасному суспільстві.

Склярук Н. И., канд. экон. наук, доц.

*Харьковский национальный университет городского хозяйства
имени А. Н. Бекетова, Украина*

СТОИМОСТНОЙ МЕХАНИЗМ ИНТЕГРАЦИИ ТРУДА КАК ОСНОВА СОЦИАЛЬНЫХ ОТНОШЕНИЙ В ГОРОДЕ

Характерной чертой взаимодействия в городе есть взаимодействие на базе специализированной деятельности отдельных групп населения, что явилось одной из предпосылок дифференциации труда. На фоне последнего – распространение стоимостного механизма интеграции труда, а значит и социальных отношений. Проще говоря, деньги в городе – основа отношений и основа функционирования города как территориально-производственного комплекса. Деньги – «скрепляющий раствор» для города.

Из многих стихий и сил Г. Зиммель выделяет в качестве особо значимых для становления города именно деньги и социализированный интеллект (рациональность). Эти стихии объективны и субъективны,